

Interessante waarnemingen van Lepidoptera in België in 2013 (Lepidoptera)

Willy De Prins & Chris Steeman

Samenvatting. Enkele nieuwe provinciegegevens en andere interessante waarnemingen van Lepidoptera in 2013 worden gemeld. Enkele oudere gegevens worden eveneens vermeld. De hele lijst is alfabetisch gerangschikt. De gebruikte nomenclatuur is in overeenstemming met Fauna Europaea (www.faunaeur.org).

Abstract. Interesting records of Lepidoptera in Belgium in 2013 (Lepidoptera) Some new province records and interesting observations of Lepidoptera in 2013 are mentioned. The whole list is arranged in alphabetical order. The nomenclature is according to Fauna Europaea (www.faunaeur.org).

Résumé. Observations intéressantes de Lépidoptères en Belgique en 2013 (Lepidoptera) Plusieurs données faunistiques nouvelles par province sont mentionnées, ainsi que quelques observations intéressantes. La liste est classée alphabétiquement. La nomenclature suit les listes de Fauna Europaea (www.faunaeur.org).

Key words: Lepidoptera – faunistics – Belgium.

De Prins, W.: Dorpstraat 401B, B-3061 Leefdaal. willy.deprins@gmail.com

Steeman, C.: Koning Albertlei 90, B-2950 Kapellen. christiaan.steeman@gmail.com

In deze vaste rubriek worden de meest interessante waarnemingen van Lepidoptera uit het voorbije jaar (en eventueel vorige jaren) geciteerd. Vele van de nieuwigheden in dit artikel vermeld, zijn reeds gepubliceerd op de website van de Belgische Lepidoptera (De Prins & Steeman 2003–2014). De hele lijst is alfabetisch gerangschikt volgens familie-, genus- en soortnaam; zo sluit hij beter aan bij de gegevens op de website. Voor de systematiek en nomenclatuur wordt de lijst van Fauna Europaea (www.faunaeur.org) gevolgd. Afkortingen: AN = Antwerpen, BR = Brabant, HA = Hainaut, LG = Liège, LI = Limburg, LX = Luxemburg, NA = Namur, OV = Oost-Vlaanderen en WV = West-Vlaanderen.

Acrolepiidae

***Digitivalva granitella*:** vraatsporen op *Inula* sp. op 07.viii.2013 te Bomal, leg. Werkgroep Bladmeeerders. Nieuw voor LX.

Adelidae

***Cauchas fibulella*:** 1 ex. op 14.v.2011 in De Westhoek te De Panne, leg. C. Snyers.

Argyresthiidae

***Argyresthia pruniella*:** 1 ex. op 07.viii.2013 te Durbuy, leg. Werkgroep Bladmeeerders. Nieuw voor LX.

Bucculatricidae

***Bucculatrix demaryella*:** mijntjes op *Betula* sp. op 07.viii.2013 te Durbuy, leg. Werkgroep Bladmeeerders. Nieuw voor LX.

***Bucculatrix ulmifoliae*:** enkele mijnen op *Ulmus minor* op 08.x.2013 te Liège, leg. J.-Y. Baugnée. Nieuw voor LG.

Choreutidae

***Prochoreutis myllerana*:** 1 ex. op 04.x.2013 te Deinze, leg. K. Verhoeyen. Nieuw voor OV.

Coleophoridae

***Coleophora anatipennella*:** enkele kokers op *Prunus spinosa* op 05.x.2013 te Koersel, leg. Werkgroep Bladmeeerders. Nieuw voor LI.

***Coleophora calycotomella*:** een koker op *Cytisus scoparius* op 27.iv.2013 te Durbuy, leg. Werkgroep Bladmeeerders. Nieuw voor LX.

***Coleophora currucipennella*:** 1 koker op *Prunus spinosa* op 22.v.2013 te Mouscron, leg. C. Gruwier. Nieuw voor HA.

***Coleophora fuscocuprella*:** een koker op *Corylus avellana* op 05.x.2013 te Koersel, leg. Werkgroep Bladmeeerders. Nieuw voor LI.

***Coleophora lithargyrinella*:** 1 koker op 15.v.2013 in het Raspaillebos te Geraardsbergen, leg. W. Mertens. Nieuw voor OV.

***Coleophora paripennella*:** 1 koker op *Cirsium oleraceum* op 17.v.2013 in de Beverbeekvallei te Nederhasselt bij Ninove, leg. W. Mertens. Nieuw voor OV.

***Coleophora tanacti*:** ca. 10 kokers op de bloemen van *Tanacetum* op 27.vii.2013 te Moeskroen, leg. S. Claerebout; 1 koker op *Tanacetum* op 08.viii.2013 te Ham, leg. C. Van Steenwinkel. Nieuw voor HA en LI.

***Coleophora trochilella*:** enkele kokers op *Achillea millefolium* en op *Artemisia vulgaris* op 15.iv.2013 te Liège, leg. J.-Y. Baugnée. Nieuw voor LG.

Cosmopterigidae

***Cosmopterix scribaiella*:** 1 ex. op 05.vii.2013 te Hensies, leg. J.-Y. Baugnée. Nieuw voor HA.

Crambidae

Catoptria permutatellus: 1 ex. op 14.vii.2013 te Ingelmunster, leg. K. De Smet. Nieuw voor WV.

Chilo phragmitella: 1 ex. op 29.viii.2013 te Virelles bij Chimay, leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Pyrausta nigrata: 1 ex. op 02.viii.2013 in het domein "Doornpanne" te Koksijde, leg. D. D'Hert, L. Janssen & J. Vanwysberghe. Nieuw voor WV.

Udea fulvalis: 1 ex. op 01.vii.2013 te De Panne, leg. D. D'Hert. Nieuw voor WV.

Douglasiidae

Tinagma balteolella: 1 ex. op 21.v.2013 te Mol, leg. C. Van Steenwinkel. Nieuw voor AN.

Tinagma ocnerostomella: een tiental adulten op *Echium vulgare* op 21.vi.2013 te Lommel, leg. H. Dries. Nieuw voor LI.

Tinagma perdicella: 1 ex. op 05.vi.2013 te Aywaille, leg. É. Steckx. Nieuw voor LG.

Elachistidae

Depressaria depressana: enkele rupsen in de bloemhoofdjes van *Daucus carota* op 04.viii.2013 in het domein "Jalna" te Somme-Leuze, leg. B. Kindts. De rupsen verpopten en 5 adulten werden uitgekweekt op 28 en 30.ix.2013 en op 02.x.2013. Het is reeds lang geleden dat deze zeldzame soort uit België vermeld werd. Nieuw voor NA.

Fig. 1.– *Depressaria depressana* (Fabricius, 1775), e.l. *Daucus carota*, Somme-Leuze (NA), leg. B. Kindts (Photo B. Kindts).

Ethmia terminella: 5 ex. op 19.vi.2013 te De Panne, leg. D. D'Hert. Nieuw voor WV en tevens voor heel Vlaanderen.

Perittia obscurepunctella: enkele mijnen op *Lonicera* op 09.vii.2013 te Ham, leg. C. Van Steenwinkel. Nieuw voor LI.

Erebidae

Utetheisa pulchella: 1 ex. op de westdam te Zeebrugge op 05.x.2013, leg. R. Lebrun. Deze zeer zeldzame trekvlinder wordt slechts zeer sporadisch in ons land waargenomen. Nieuw voor WV.

Eriocraniidae

Eriocrania cicatricella: enkele mijnen op *Betula* sp. op 07.v.2013 te Maasmechelen, leg. C. Van Steenwinkel.

Paracrania chrysolepidella: enkele bladmijnen op *Carpinus betulus* 25.v.2013 te Le Mesnil in de Viroinval, leg. S. Wullaert, en ook te Treignes, leg. S. Claerebout. Nieuw voor NA.

Gelechiidae

Monochroa conspersella: mijnen op *Lysimachia vulgaris* op 05.x.2013 te Koersel, leg. Werkgroep Bladminderders. Nieuw voor LI.

Ptocheuusa paupella: 1 ex. op 10.viii.2013 te Ename, leg. Werkgroep Bladminderders. Nieuw voor OV.

Geometridae

Eupithecia pygmaeata: 1 ex. rustend op de voedselplant van de rups, *Stellaria*, op 27.v.2013 te Grâce-Hollogne bij Liège, leg. R. Stas. Op 05.vi.2013 werden op dezelfde plaats een tiental exemplaren waargenomen. Nieuw voor LG.

Eupithecia venosata: 1 ex. op 28.vi.2013 te Sint-Amandsberg bij Gent, leg. E. Thoen. Nieuw voor OV.

Glyphipterigidae

Glyphipterix forsterella: 1 ex. op 01.vi.2013 te Lavaux-Ste-Anne, leg. Werkgroep Bladminderders. Nieuw voor NA.

Gracillariidae

Caloptilia azaleella: mijnen op *Azalea* sp. op 24.x.2013 te Bokrijk, leg. Z. Vanstraelen & S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Caloptilia rufipennella: 1 ex. op 19.vii.2013 te Herstal, leg. R. Stas. Nieuw voor LG.

Leucospilapteryx omisella: mijnen op *Artemisia vulgaris* op 25.x.2013 te Kinrooi, leg. Z. Vanstraelen & S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Parornix carpinella: vraatsporen op *Carpinus betulus* op 07.ix.2013 in het gebied "Le Gros Tienne" te Lavaux-Sainte-Anne, leg. Werkgroep Bladminderders en op 08.ix.2013 te Genk, leg. Z. Vanstraelen & S. Wullaert. Nieuw voor LI en NA.

Parornix finitimella: vraatsporen op *Prunus spinosa* op 05.x.2013 te Koersel, leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Phyllonorycter apparella: een lege mijn op *Populus tremula* op 05.vii.2013 te Hensies, leg. J.-Y. Baugnée, bevestigd door W. N. Ellis. Nieuw voor HA.

Phyllonorycter heegeriella: talrijke motjes in de eerste helft van mei 2013 in de Vlassenbroekse Polder te Vlassenbroek (Dendermonde, leg. R. Goossens. Nieuw voor OV.

Phyllonorycter lantanella: telkens 1 mijn op *Viburnum opulus* op 25.x.2013 te Couthuin en op 04.xi.2013 te Ben-Ahin, beide leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Phyllonorycter schreberella: 12 bladmijnen in *Ulmus* te Lommel op 05.x.2013, leg. C. Van Steenwinkel. Nieuw voor LI.

Hesperiidae

Carcharodus alceae: een eitje op 22.viii.2010 te Tiendeberg nabij Kanne, leg. D. Dekeukeleire; op 19.vii.2011 werden twee adulten waargenomen op dezelfde plaats, B. Van der Auwermeulen. Nieuw voor LI.

Lyonetiidae

Leucoptera laburnella: enkele mijnen op *Laburnum anagyroides* op 19.viii.2013 te Wielsbeke, leg. S. Wullaert; en op dezelfde plant op 20.viii.2013 te Liège, leg. J.-Y. Baugnée. Nieuw voor LG en WV.

Leucoptera lotella: enkele mijnen op *Lotus dedunculatus* op 05.ix.2013 te Buvrines, leg. J.-Y. Baugnée en op *Lotus* sp. op 30.ix.2013 te Gellik, leg. Z. Vanstraelen. Nieuw voor HA en LI.

Lyonetia prunifoliella: enkele mijnen en cocons op *Prunus spinosa* te 04.vii.2013 te Flémalle-Haute en talrijke mijnen op *P. spinosa* op 11 en 12.vii.2013 te Aubel, leg. J.-Y. Baugnée. Nieuw voor LG.

Momphidae

Mompha idaei: 1 ex. rustend op *Chamerion angustifolium* op 21.vi.2013 te Hepscheid, leg. J. Y. Baugnée. Nieuw voor LG.

Mompha locupletella: 1 ex. op 01.vi.2013 bij het Lac de Virelles te Virelles, leg. K. Verhoeyen; 1 ex. op 08.vi.2013 te Eine nabij Oudenaarde, leg. D. De Groote. Nieuw voor HA en OV.

Mompha terminella: enkele mijnen op 11.viii.2012 in het Bos 't Ename te Oudenaarde, leg. D. De Groote. Nieuw voor OV.

Nepticulidae

Ectoedemia turbidella: enkele mijnen op *Populus canescens* op 05.x.2013 te Antwerpen, op 18.x.2013 te Ingelmunster, beide leg. Werkgroep Bladmineerders, en op 22.ix.2011 te Ooigem, leg. Z. Vanstraelen & S. Wullaert. Nieuw voor AN en WV.

Stigmella incognitella: enkele mijnen op *Malus* sp. op 10.viii.2013 te Oudenaarde, leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor OV.

Stigmella oxyacanthella: enkele mijnen op *Malus* 15.x.2013 te Bilzen, leg. Z. Vanstraelen. Nieuw voor LI.

Stigmella prunetorum: enkele mijnen op *Prunus spinosa* op 05.x.2013 te Koersel, leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Stigmella sorbi: enkele bladmijnen op *Sorbus aucuparia* op 14.vi.2013 te Arlon, leg. J.-Y. Baugnée. Nieuw voor LX.

Noctuidae

Acrionicta alni: 1 ex. op 06.vi.2013 te Ledeberg bij Gent, leg. R. Nossent. Nieuw voor OV.

Pseudeustrotia candidula: 1 ex. op 07.viii.2013 te Koersel, leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI. Dit is de tweede waarneming van deze soort in België en de eerste in Vlaanderen.

Senta flammea: 8 ex. op 19.v.2013 in het gebied De Blankaart-IJzervallei te Woumen, Diksmuide, leg. W. Declercq. Nieuw voor WV.

Oecophoridae

Borkhausenia fuscescens: 1 ex. op 20.vii.2013 te Liernu, leg. J.-Y. Baugnée. Nieuw voor NA.

Eratophyes amasiella: 1 ex. op 08.vi.2013 te Waasmunster, leg. H. Kinders; 1 ex. op 09.v.2011 te Kesselberg bij Kessel-Lo, leg. D. Bosmans en 2 ex. op 20.vi.2013 te Henri-Chapelle bij Welkenraedt, leg. D. Moonen. Nieuw voor BR, LG en OV.

Opostegidae

Pseudopostega crepuscularia: 1 ex. op 13.vii.2013 te Koersel, leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Pterophoridae

Stenoptilia zophodactyla: enkele mijnen op *Centaurea erythraea* op 05.vii.2013 te Hensies, leg. J.-Y. Baugnée. Nieuw voor HA.

Pyralidae

Acrobasis suavella: 1 afgevlogen ex. op 02.viii.2013 te Herstal, leg. R. Stas. Nieuw voor LG.

Nephopteryx angustella: 1 ex. op 20.vi.2013 en 1 ex. op 17.viii.2013 te Sint-Katherina-Lombeek, S. Van Cleynebreugel. Nieuw voor BR.

Tineidae

Monopis weaverella: 1 ex. op 30.viii.2013 te Virelles, leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Tinea pellionella: 1 dood ex. binnenshuis op 05.vii.2013 te Couvin, leg. S. Claerebout; een rups in een uilenbraakbal op 05.x.2013 te Koersel, leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI en NA.

Tineola bisselliella: 1 ex. in een braakbal van *Tyto alba* op 26.v.2013 te Oignies-en-Thiérache, leg. S. Claerebout; 1 ex. op 16.x.2013 te Liège, leg. J. Y. Baugnée. Nieuw voor LG en NA.

Tischeriidae

Coptotriche angusticolella: enkele bladmineerders op *Rosa canina* te Gellik op 30.ix.2013 en op *Rosa* sp. te Genk op 01.x.2013, beide leg. Z. Vanstraelen; 35 bladmineerders op *Rosa* sp. te Lommel op 05.x.2013, leg. C. Van Steenwinkel; ca. 20 bladmineerders op 05.x.2013 te Koersel, leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Tischeria decida: enkele bladmineerders op *Quercus* sp. op 05.x.2013 te Koersel, leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Tortricidae

Acleris lorquiniana: 1 ex. op 06.iii.2013 te Eine, leg. D. De Groote. Nieuw voor OV.

Bactra furfurana: 1 ex. op 02.viii.2013 in het domein "Doornpanne" te Koksijde, leg. D. D'Hert, L. Janssen & J. Vanwysberghe. Nieuw voor WV.

Eudemis porphyrana: 1 ex. op 20.vii.2013 te Mont-de-l'Enclus bij Russeignies, leg. J. Dewolf. Nieuw voor HA.

Lobesia littoralis: 1 ex. op 06.viii.2013 te Hasselt, leg. C. Vanderydt; enkele ex. op 16.ix.2013 te Angleur, leg. J.-Y. Baugnée. Nieuw voor LG en LI.

Notocelia rosaecolana: 1 ex. op 21.vi.2008 te Mouscron, leg. C. Gruwier. Nieuw voor HA.

Olethreutes arcuella: 1 ex. op 02.vi.2013 te Aywaille, leg. É. Steckx. Nieuw voor LG.

Paramesia gnomana: 1 ex. op 21.vi.2008 te Mouscron, leg. C. Gruwier. Nieuw voor HA.

Rhopobota naevana: 1 ex. op 02.viii.2013 in het domein "Doornpanne" te Koksijde, leg. D. D'Hert, L. Janssen & J. Vanwysberghe. Nieuw voor WV.

Dankwoord

Met dank voor alle medewerkers van de Werkgroep Vlinderfaunistiek die hun gegevens ter beschikking stelden voor dit overzicht: D. Baert, J.-Y. Baugnée, D. Bosmans, S. Claerebout, D. Dekeukeleire, W. Declercq, D. De Groote, G. De Prins, K. De Smet, J. Dewolf, D. D'Hert, H. Dries, R. Goossens, C. Gruwier, H. Kinders, B. Kindts, R. Lebrun, W. Mertens, D. Moonen, R. Nossent, C. Snyers, R. Stas, É. Steckx, E. Thoen, S. Van Cleynenbreugel, B. Van der Auwermeulen, C. Vanderydt, P. Vanmeerbeeck, C. Van Steenwinkel, Z. Vanstraelen, J. Vanwysberghe, K. Verhoeyen, Werkgroep Bladmineerders, S. Wullaert. Verder worden W. N. Ellis, C. Gielis, F. Groenen, J. C. Koster, T. S. T. Muus, J. Tabell, H. W. van der Wolf en E. J. van Nieukerken gedankt voor de determinaties van enkele moeilijke soorten. Stéphane Hanot wordt bedankt voor inscannen van de digitale foto van *Depressaria depressana* (fig. 1).

Bibliografie

De Prins W. & Steeman C. 2003–2014. *Catalogue of the Lepidoptera of Belgium*. — www.phegea.org.